

Culemborg, 9 april 2017 - Palmzondag

Tekst: Johannes 12: 12-24

Thema: 'Naar het tempelplein'

Voorganger: ds. Henri Veldhuis

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Als je rondwandelt in de oude stad van Jeruzalem vind je daar ook de Via Dolorosa, de weg die Jezus met zijn kruis gevolgd zou hebben van het paleis van Pilatus naar Golgotha. Regelmatig zie je op die Via Dolorosa groepen langstrekken, vaak met een kruis, die de kruisweg van Jezus willen volgen en beleven. Zij ervaren Jeruzalem helemaal vanuit 2000 jaar oude bijbelverhalen.

Ik hou daar zelf niet zo van, zulke sterk religieuze beleving van heilige steden en plaatsen, want vaak zie je dan *niet* meer wat er in onze eigen tijd gebeurt met die heilige plaats of stad. Je ziet bijvoorbeeld niet dat er sprake is van militaire bezetting, confiscatie van huizen en dreigende terreur in de straten.

Zulke idealisering van Jeruzalem gebeurt soms ook in bussen met christelijke toeristen die naar Jeruzalem rijden. Bij nadering van de stad beginnen ze spontaan Psalm 122 te zingen: "Jeruzalem dat ik bemin, wij treden uw poorten in." Vaak wordt dan vergeten dat voor veel inwoners van het Heilige Land die poorten gesloten blijven, en dat Jeruzalem wordt afgeschermd door een hoge muur van 9 meter.

Met andere woorden, wanneer wij een heilige stad of plaats intens beleven uit oude religieuze teksten, verliezen we vaak het zicht op de werkelijkheid van nu, en ook op de werkelijkheid van ons eigen geloof en leven.

Dat zien we ook gebeuren in het verhaal over Jezus' intocht in Jeruzalem. De komst van die profeet en wonderdoener roept een stroom van bijbelse woorden wakker in de harten van zijn leerlingen en het volk. Jezus draagt zelf bij aan die beeldvorming, als hij een ezel ziet staan en daarop zittend de stad binnenrijdt. Bijna iedereen zal nu denken aan de woorden van de profeet Zacharia (9: 9), dat de Messias zal komen als een nederige koning op een ezel.

Jezus wordt als die Messiaanse koning toegezongen door het volk met woorden uit Psalm 118: "Hosanna, gezegend wie komt in de naam van de HEER. Wij zegenen u vanuit het huis van de HEER. 27 De HEER is God, hij heeft ons licht gebracht. Vier feest en ga met groene twijgen tot aan de horens van het altaar."

De joodse leiders zien het allemaal met ontzetting gebeuren. Ze hadden hun uiterste best gedaan die Jezus uit Galilea de mond te snoeren, maar dat is dus niet gelukt. "De hele wereld loopt achter Hem aan", zo grommen ze tegen elkaar.

Waarom lopen al die mensen achter Hem aan? Nou, omdat hij zulke profetische woorden heeft gesproken over arm en rijk, omdat hij zulke grote wonderen heeft gedaan, zieken genezen en

Lazarus tot leven gewekt. Hij is bovendien niet bang voor de joodse leiders die zo streng zijn voor het gewone volk, en die zo nauw samenwerken met de Romeinse bezetters.

Deze Jezus zal de Messias zijn, de nieuwe koning die Israël zal bevrijden van de Romeinen, die vrijheid en geluk zal brengen voor iedereen, ook voor armen en zieken! “Vier feest en ga met groene twijgen tot aan de horens van het altaar”, zingen ze. Nou feestvieren doen ze, zingend en zwaaiend met palmtakken.

De Romeinse soldaten die gelegerd zijn in de burcht Antonia, vlakbij de tempel, staan op scherp. Want één verkeerd woord of gebaar van die joodse Messias en de zwaarden zullen getrokken worden. Elk begin van opstand zal in bloed gesmoord worden, zeker nu er zoveel volk in de stad is voor het naderende Paasfeest.

“Op weg zijn we naar de horens van het altaar”. Inderdaad eindigt de intocht van Jezus in Jeruzalem op het tempelplein, in het vrome hart van Jeruzalem. Want dáár wil Hij zijn: in het hart van zijn volk, in het hart van alle mensen, in het hart van ons geloof.

Maar wat gebeurt daar dan? Hij kijkt om zich heen en ziet al die tafeltjes van de geldwisselaars, de manden en kooien van de duivenverkopers, al dat gedoe, al die economie, al dat kerkenwerk waar wij druk mee zijn. Hij ontsteekt in grote woede, trapt onze tafeltjes om, veegt het tempelplein schoon en roept: “Staat er ook niet geschreven dat dit huis voor alle volken een huis van *gebed* moet zijn?” . . .

Zo eindigt Jezus’ intocht in Jeruzalem. Zo eindigt alle feestgedruis rond deze Messias op wie wij al onze hoop hadden gevestigd.

Wij dachten dat Hij de Romeinen met geweld zouden verdrijven. Maar zijn we dan vergeten dat Zacharia sprak over een *nederige* en dus geweldloze koning? Dat Jezus dáárom op een ezel ging zitten, en niet hooggezet op een paard?

Zijn we vergeten wat er ook in Psalm 118 staat, direct voor die Hosanna-tekst? “De steen die de tempelbouwers afkeurden is een hoeksteen geworden.” Dat zal dus óók gebeuren, dat Jezus na zijn tempelreiniging wordt afgekeurd, afgewezen en veroordeeld door de leiders van de tempel, in de steek gelaten door al dat volk.

Wij zijn vaak selectief in het gebruik van bijbelteksten en profetische dromen, wanneer wij op weg gaan naar het Heilige Land, en door de straten van Jeruzalem trekken. We eigenen ons die heilige plaatsen toe in de strijd voor ons eigen gelijk, in de strijd tegen andere mensen, andere volken, andere godsdiensten.

Dat doen we ook met Jezus. Met hulp van bijbelteksten projecteren we onze projecten op deze Jezus Messias, deze profeet, die ons volk zal bevrijden, desnoods met geweld, - die mijn gelijk zal bewijzen, die de held zal worden van mijn kerk, mijn geloof, mijn grote inzet.

Maar dan rijdt Jezus verder, als een nederige koning op een ezel, naar het hart van ons leven en geloof, het hart van onze stad en onze kerk. Op die ezel gaat Hij gebukt onder de last van al onze wensen en verwachtingen, die wij op zijn schouders leggen, een last die een kruis zal worden dat Hem wordt opgelegd door boze en teleurgestelde mensen.

Wat ziet Jezus als Hij komt op ons tempelplein? Zóveel vroom gedoe waar wij druk mee zijn, *terwijl we God zelf vergeten*. Zoveel economie van Kerkbalans en kerkenwerk. Vast wel nodig, maar komen we nog toe aan God zèlf? We maken ons druk om onszelf, om elkaar, onze gebouwen, onze manier van geloof, onze dominee's, onze landelijke kerk, en dan ook nog alle problemen van onze welvarende land.

En God zelf? Bestaat die eigenlijk wel?

Toen Jezus als twaalfjarige voor het eerst in de tempel was, werd Hij geraakt door een diep besef dat zijn leven zou bepalen: "Hier ben ik in het huis van mijn Vader, van onze Vader. Hier beleef ik, dat het in ons leven tenslotte alleen maar gaat om *God*, om ons contact met Hem." Daar, in die ruimte van de Vader, binnen en buiten Jeruzalem, daar ontmoeten we elkaar als naaste en vriend, als we gericht zijn op God, ons door Hem laten troosten en gezegen. Die heilige ruimte van alle leven is een ruimte van gebed.

Maar wat zien we op dat plein van de tempel, van onze kerk, van de stad, van ons leven: dat wordt vol gebouwd met al onze kraampjes en winkeltjes, - met zoveel privé- en kerkprojecten. De marktkraampjes van ons ego, het ego van mij persoonlijk, het ego van mijn kerk, van mijn politieke partij, of wat dan ook.

En als Jezus dan verschijnt juichen we Hem allemaal toe, want we hopen Hem allemaal voor ons karretje te spannen. Hij komt misschien wel kijken bij mijn kraampje, net zoals de koning op koningsdag. - Oh zeker, de koning komt misschien wel kijken, maar hou je vast. Hij trapt tegen je tafel, gooit je geldkistje om, veegt alle religieuze prullen van je tafel.

Met andere woorden, laten we voorzichtig zijn, wanneer we Jezus vandaag met veel Hosanna en palmgezwaai binnenhalen. Want achter de façade van onze mooie plannen en verwachtingen zoekt Hij naar het binnenplein van ons geloof, om daar te ontdekken dat we misschien nauwelijks aan God zelf toekomen.

Waar zijn we in het binnenste van ons hart vooral mee bezig? Misschien met allerlei begrijpelijke zorgen om werk, inkomen of ziekte, zorgen die ons geloof verstikken. Of we hebben last van onderhuidse conflicten met anderen, met familieleden, een gemeentelid, een collega. We piekeren en dat dooft ons gebed.

Of we zijn bevangen door de jacht naar succes en welvaart, naar méér: meer vakantie, meer genieting, meer verstrooiing. Maar voor geloof en gebed is weinig ruimte.

Onze tempelpleinen staan vol, Jezus ziet het aan met afgrijzen. Is dit nu de plaats waar Hij als jongen Gods nabijheid zo sterk ervaren heeft? Is deze kerk, deze gemeente van Culemborg nou een echt een godshuis?

Wat heeft Jezus in Galilea verkondigd? Dat het alleen om God gaat, want in de vrije ruimte van zijn Liefde zal elk mens tot zijn recht komen. Waarom reist Jezus naar het Paasfeest in Jeruzalem? Om daar, in het hart van de wereld en in het hart van alle mensen, ruimte te maken voor God en zijn liefde. Dan komt er zoveel ruimte voor ons allemaal.

Dat staat prachtig mooi beschreven in het evangelie van Matteüs. Als Jezus is uitgeraad en de vrede Gods daalt neer over het tempelplein, dan, zo schrijft Matteüs, komen de blinden en verlamden naar Jezus toe, en Hij genas hen.

Dus als Jezus korte metten heeft gemaakt met al onze ijdele verwachtingen en projecten, met al onze vrome toe-eigening van heilige plaatsen en gebouwen, als die allemaal zijn opgeruimd, ontstaat een weldadige ruimte van God. Daar kunnen we allemaal komen met de pijn van ons hart, met de schuld van ons leven, met onze handicaps van lichaam en ziel.

Als onze gemeente een plaats wordt van gebed waar we zoeken naar Gods aanwezigheid, wordt dat huis van gebed ook een huis van diaconie en pastoraat, een huis van zegen en genezing.

Maar in al ons kerkenwerk van diaconie, pastoraat een financieel beheer kunnen we onszelf ook verliezen, zozeer dat het niet meer gaat om God, maar om ons zelf, onze eigen gemeente, onze eigen toko, ons persoonlijke belang. En dan betekenen we ook niets meer voor de wereld.

Het is waar, de intocht van Jezus is de intocht van een *bevrijdende* Messias. En die bevrijding geschiedt wanneer wij Hem toelaten in het binnenste van ons hart en leven. Dáár wil Hij grote schoonmaak houden, wil hij ruimte scheppen voor God de Vader, voor gebed en bekering, voor bevrijding en genezing. Als we Hem daarin níet toelaten..., dan zullen we Hem kruisigen.

Wat een bevrijding als er op dat drukke tempelplein ruimte wordt gemaakt, ruimte *van* God en *voor* God, ruimte waar we komen met ons diepste angst, onze ergste pijn, onze schuld en onze verlangens. We hoeven onszelf niet meer te verkopen, we hoeven elkaar niet meer te overschreeuwen. We mogen toegeven aan onze vermoedheid. We komen thuis bij God, waar we ook thuiskomen bij elkaar.

In Barcelona staat een grote en prachtige kerk waaraan al meer dan 135 jaar gebouwd wordt: de Sagrada Familia. Als je in die kerk staat, voel je zó goed voor wie de ruimte in de kerk in de eerste plaats bedoeld is: voor God zelf. Er wordt gebouwd om ruimte te maken voor Hem. En als die ruimte er is, dan is er ook ruimte voor alle mensen, voor ons, - een veilig thuis, nu en tot in eeuwigheid.

Amen